

Sygn. akt II CZ 30/16

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Kocon (przewodniczący)

SSN Władysław Pawlak

SSN Antoni Górski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa J. S.

przeciwko M. S.

o ustanowienie rozdzielności majątkowej między małżonkami,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 20 maja 2016 r.,

zażalenia powódki

na wyrok Sądu Okręgowego w P.

z dnia 21 grudnia 2015 r.,

uchyla zaskarżony wyrok.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 września 2015 r. Sąd Rejonowy w B. ustanowił z dniem 25 października 2014 r. rozdzielność majątkową między małżonkami M. S. i J. S. w miejsce wspólności małżeńskiej ustawowej wynikającej z zawarcia przez nich związku małżeńskiego w dniu 20 maja 1995 r. przed kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w R. Sąd Rejonowy ustalił, że strony od 25 października 2014 roku pozostają w separacji faktycznej, pomiędzy małżonkami istnieje głęboki konflikt, brak współpracy w zakresie zarządu majątkiem wspólnym, a pozwany samodzielnie sprawuje zarząd tym majątkiem, wnosząc bez zgody żony posiadane akcje spółek P. S.A. i W. S.A. do innych podmiotów lub obejmując je wspólnością wynikającą ze stosunku spółki cywilnej. Te okoliczności uzasadniają, zdaniem Sądu Rejonowego, uwzględnienie powództwa i ustanowienie rozdzielności majątkowej między małżonkami z dniem 25 października 2014 r. tj. od chwili ustania ostatnich więzi, jakie łączyły małżonków tj. wspólnego zamieszkiwania.

Na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego, wyrokiem z dnia 21 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy w P. uchylił wyrok Sądu Rejonowego w B. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. W ocenie Sądu Okręgowego w sprawie dokonano niepełnej oceny materiału dowodowego i nie wyjaśniono istotnych okoliczności sprawy, co w konsekwencji doprowadziło do nierozpoznania istoty sprawy i konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Od wyroku Sądu Okręgowego zażalenie wniosła powódka, zaskarżając go w całości. Zarzuciła naruszenie art. 386 § 4 k.p.c. poprzez nieuzasadnione przyjęcie, że doszło do nierozpoznania istoty sprawy oraz że zachodzi potrzeba przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Na tej podstawie powódka wnosiła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Na wstępie należy podkreślić, że ocena zasadności uchylenia wyroku sądu pierwszej instancji przez sąd odwoławczy może nastąpić wyłącznie na podstawie przesłanek wskazanych w art. 386 § 4 k.p.c. Skoro zażalenie przewidziane w art. 394¹ § 1¹ k.p.c. jest skierowane przeciwko uchyleniu wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, ocenie w postępowaniu zażaleniowym może być poddana jedynie prawidłowość zakwalifikowania przez sąd odwoławczy określonej sytuacji procesowej jako odpowiadającej powołanej przez ten sąd podstawie orzeczenia kasatoryjnego (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2015 r., I CZ 92/15, nie publ. i z dnia 25 czerwca 2015 r., V CZ 29/15, nie publ.). Oznacza to, że Sąd Najwyższy sprawdza jedynie, czy rzeczywiście doszło do nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo czy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (art. 386 § 4 k.p.c.), ewentualnie czy w rachubę wchodziła podstawa nieważności postępowania (art. 386 § 2 k.p.c.).

Pojęcie nierozpoznania istoty sprawy interpretowane jest jako wadliwość rozstrzygnięcia polegająca na wydaniu przez sąd pierwszej instancji orzeczenia, które nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, bądź na zaniechaniu zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony z powodu bezpodstawnego przyjęcia, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (postanowienie SN z dnia 5 marca 2015 r., V CZ 126/14, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2015 r., I CZ 60/15, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2014 r., V CZ 41/14, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2013 r., I CZ 90/13, nie publ.).

Sąd Okręgowy upatrywał nierozpoznania istoty sprawy w tym, że sąd pierwszej instancji nie uwzględnił wniosków dowodowych strony pozwanej, co uniemożliwiło - jego zdaniem - ocenę rozstrzygnięcia sprawy na podstawie art. 52 k.r.o. Ponadto uznał, że przeprowadzenie jednej rozprawy przez Sąd Rejonowy było niewystarczające do wszechstronnego zbadania sprawy.

Należy wskazać, że niewzięcie przez sąd pod uwagę wszystkich dowodów, które mogły służyć do należytego wyjaśnienia sprawy, a także nierozważenie

wszystkich okoliczności sprawy nie stanowi wystarczającej podstawy do wydania przez sąd odwoławczy orzeczenia kasatoryjnego (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2015 r., IV CZ 110/14, nie publ.). Uchybienia dotyczące naruszeń prawa materialnego, czy też procesowego (poza nieważnością postępowania i nieprzeprowadzeniem postępowania dowodowego w całości), nie uzasadniają uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Tego rodzaju braki powinny być w systemie apelacji pełnej załatwiane bezpośrednio w postępowaniu apelacyjnym.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁵ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

kc

jw